

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 26 (2055) 1997 m. liepos mėn. 8 d.

Eina 42-rus metus.

Melbourne

Gražinkime skola...

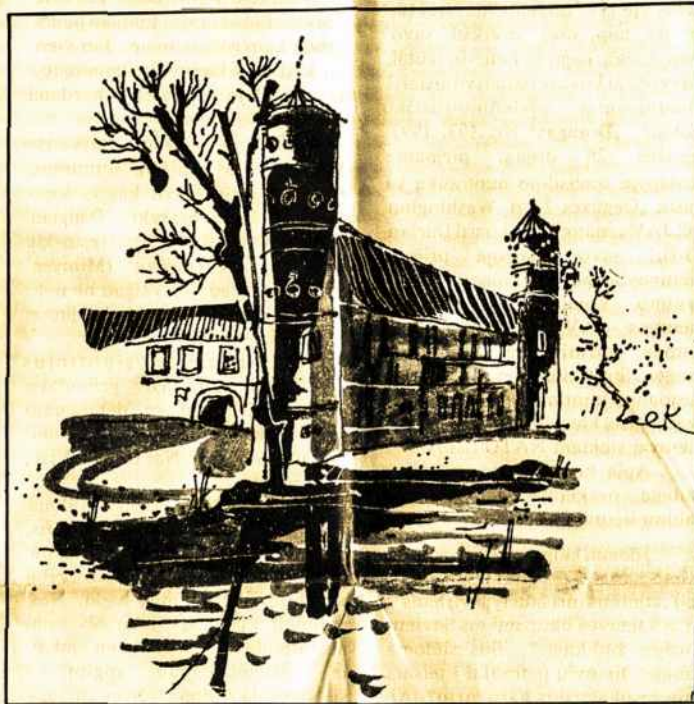
Rašo kun. K.J. Ambrasas, SJ

Dirbdamas Vatikano radijuje, vieną savo bičiuliui vokiečiui parodžiau rašomąją mašinėlę su didele rizika anais laikais per Maskvos muitinę pergabentą ne vieną ant rūkomojo popieriaus išspausdintą religinę knygą. Visai nelauktai žurnalistas, kelis savilaidos keliu išleistas tomelius pasiskolinęs, eidamas per įvairius radijo skyrius, rodė bendradarbiams, kokias knygas savilaidos būdu šitiek metų leido lietuviai ir kad, svarbiausia, jie dar *šiandien naudojami tokiomis varganomis sąlygomis išleistą literatūra*. Štai kodėl ši tema ir dabar neduoda man ramybės.

Per šimtmečius tobulinta ir turtinta mūsų gimtoji lietuvių kalba sovietmečiu išgyveno didžiulių lūžių ir, lygiai kaip pats šio krašto žmogus, patyrė visokios prievartos ir nelaukto smurto. Apie tokią skaudžią lituanistų patirtį, apie sunkią jų duoną, stovint tikrosios, švarios, nesužalotos ir grynos mūsų kalbos sargyboje galėtų papasakoti ne vienas sąžiningas, doros gimtosios kalbos sargo pareigą atlikęs mokytojas, dėstytojas ir auklėtojas.

Šikart norėčiau kelias mintis išdėstyti apie religinę literatūrą. Dėkui Dievui, Lietuvoje šandien jau apščiau turime išleistų tokio pobūdžio knygų. Jų diena iš dienos ne tik gausėja, bet ir kai kurių gerėja tiek originalitūju, tiek ir verstinių knygų kalba. Tačiau akis vis bado praėjus. Prisireikis tik pavartyk žodynus, pasklaidyk vadinamais tarybiniais metais išleistas enciklopedijas, pavartyk kai kuriuos informacinius šaltinius: kiek čia iškraipytų istorinių datų, faktų, neteisingų arba sąmoningai pakeistų prasmių, supainiotų semantinių laukų, kiek užtiksi Dievui skirtų tiesiog atvirų patyčių! O kiek jų taikoma kunigui, vienuoliui ir kiekvienam tikinčiam žmogui! Štai, sakysime, *Jėzus Kristus* - asmuo, ortodoksinės krikščionybės laikomas žmogumi dievu, krikščionybės pradininku („Tarpautinių žodžių žodynas“, Vyriausioji Enciklopedijų Redakcija, Vilnius, 1985, p.224), kur visai kitame puslapyje (225) mitologiniai dievai Jupiteris, Junona rašomi didžiosiomis raidėmis, o Gerosios Naujienos Pradininkui pritrūko net didžiosios raidės. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ (Vilnius, 1972, leidykla „Mintis“) žodis *Jėzuitas* - taip paaiškintas: „klastingas žmogus, veidmainys“ (p.267).

Tokių ir dar kur kas didesnių semantinių, etimologinių, faktinių ir

kitokių iškraipymų, vienokių ar kitokių išpuolių, įžeidinėjimų prieš tikinčiuosius ir religiją rasime kone kiekvienoje tais laikais, ypač ateistinės propagandos įstaigų išleistoje knygoje, kuriomis dar ne vienas ir ne du skaitytojai naudojami ir dabar! Gerai, kad kai kurie žodynininkai jau suskato apyvalyti ir netinkamai sudaryti bažnytinius, religinius ir panašios srities žodžių lizdus, parinkti deramus ir tikslus pavyzdžius, kurie neįžeidinėja nei tikinčiųjų jausmų, nei iškraipo žodžių prasmės. Siuo atžvilgiu girtinas Lietuvių kalbos instituto 1993 m. išleistas „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ (Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla, redaktorius A.Balašaitis).

Nėra ko kalbėti apie kokius anuomet, per raudonąjį

penkiasdešimtmetį, išleistus Bažnyčios istorijos, filosofijos ar teologijos žodynus. Jų anuomet niekas neleido. Tik ateistinei literatūrai visur buvo žalia šviesa. Taigi šiandien, kai mūsų tautos gyvenimas daug mažiau jau rieda normalėsne vėže, pats laikas būtų išsileisti ir Bažnyčios, katecheto, filosofijos, teologijos, tikinčiojo abėcėlę, religijotyros, liturgijos ir kitų panašių sričių religinės terminologijos žodynus. Šiam darbiui reikėtų tokiam darbiui pasišventusių žmonių, daugelio kalbininkų, kurie vienaip ar kitaip galėtų jausti ne tik pareigą, bet ir tam tikrą skolą, kurios jie neišmokėjo per visą sovietmetį. Juk tatau visų inteligentų, ypatingai lituanistų, kalbininkų šventa pareiga - turėti tokius žodynus, kurie

mūsų dienomis itin reikalingi visam švietėjiškam religinio gyvenimo atnaujinimui, moksleiviams, studentijai, inteligentijai ir visai mūsų visuomenės dabarčiai ir ateičiai.

Daugelio jautriais ir opiais religinio gyvenimo klausimais besidominančiųjų ir laukiančių tokių reikšmingų knygų klausimais vardu norėčiau pirmiausia kreiptis į buvusius lituanistus, ypač pensininkus ar dar kiek valandų turinčius mokytojus ir dėstytojus, kurie daugiau ar mažiau susipažinę su žodynų - leksikologijos pagrindais - sudarymu, jų reikšme ir gerai supranta jų auklėjamąją, švietėjišką reikšmę ir dalykinę paskirtį. Tad sukurskim, aukštaičiai, sukurskim, žemaičiai, labai reikalingam, svarbiam ir būtinam darbiui. Bažnyčia dar tokių darbų dažnai nepajėgia įveikti pati. Jos nariai dar nepraskečia rankų per kasdienybės reikmes. Tuotarpu pernelyg užsiėmę būtinausia sielovada, bažnyčių statyba, parapijiečių lankymu, įvairiomis progomis rengiamais susitikimais, paminklų šventinimais, išpažintimis, jungtuvėmis, krikštynomis, šv. Mišiomis, seminarijų steigimu, klierikų auklėjimu ir kitais neatidėliotinais pastoraciniais darbais. Tačiau šie žodyniniai dalykai turėtų rūpėti ne mažiau, kaip pašaukimai į vienuolijas ir seminarijas, darbu katechetiniuose centruose ir specialios paskirties namuose, kongregacijose, kalėjimuose, ligoninėse, vaikų namuose ir panašiose įstaigose. Tai dar rimta spraga mūsų Bažnyčioje, kurią galima užtaisyti tik sutelkinėmis mūsų visuomenės jėgomis, gera valia ir atkakliu darbu.

Iš anksto spaudžiame dešinę visiems, dėkojame tiems, kurie supras šios skubios leksikologinės pagalbos mūsų Bažnyčiai svarbą. Kas pritaris šioms mintims, kad kuo greičiau turėtume ligi šios dienos trūkstamus, gerai ir nuovokiškai parengtus teologijos, filosofijos, religijos, katechetikos, sielovados, liturgikos, bažnytinės etikos ir panašių sričių taip mūsų visuomenei reikalingus žodynus, patarimus, žinytus, kurių taip apstu anglų, vokiečių, prancūzų, italų, ispanų ir kitomis kalbomis. Galbūt tokiems rimtiems darbams reikėtų nukreipti, o gal dar tik burti ir skatinti specialistų būrius vyskupijose, pradėti rinkti lėšas, surengti kursus ar konkursus, skirti už tokius darbus tam tikras premijas arba kitokių paskatinimus.

Tatau visų vyskupijų, visų tikinčiųjų, ypatingai mūsų kalbos mokslo specialistus liečiau labai aktualus darbas.

Dieve, padėk, tinginy, pabėk!

Ištremkime, kas svetima

Kristaus Išganytojo cerkvė Maskvoje, Rusijos simbolis, statyta daugiau kaip 40 metų carų valdymo laikais, 1931 metais gruodžio 5d. buvo iškilmingai išsprogdinta, norint pasauliui parodyti, kad prasideda nauja era.

Stalinas jau buvo įsitvirtinęs. Jo sutelkta ir vis telkiama neapmokama darbo jėga, tuometinių užsieniečių požiūriu, darė stebklus. Kad vien tik Kolymos kasyklose žuvo šeši šimtai tūkstančių vergų, niekas nežinojo. To niekas ir neskaiciavo. Svarbu

buvo, kad katogų darbai - Stalino ekonomikos variklis. Į šią sistemą, žmogų iš esmės paniekinančią, nuo „Stalino saulės“ parvežimo dienos pateko ir mūsų tauta. Prieš pastarąją, nors ir savąją, visu pataikūnišku įnirtimu atsigrėžė Paleckis, Gedvilas, Sniečkus, Guzevičius ir visi kiti tuometiniai komunistiniai karjeristai ir ponai. Jų pamiršti nevalia, nes jie atsakingi už tautžudystę ir trėmimus. Jų ciniški aiškinimai, kad dirbdami okupantui gelbėjo tautą, istorikų neįtikins. Kolaboravimas niekada

nėra buvęs nuopelnas. Taipgi jų įpėdiniai vėlesniais laikais, kai nedaug kas tikėjo, kad Lietuva bus vėl laisva, įsakė naikinti laisvės kovotojus, sudarinėję tremtinių sąrašus, grobę svetimą turtą, ardė šeimas, naudojėsi okuanto sudarytomis privilegijomis, - turi susilaukti užsitarnauto atpildo, kad tautos istorijoje nepasiliktų uždengtų ir nepasakytų dalykų.

Klaidinga būtų teisingumą vykdytą vadinti kokių kitu vardu, arba tyčia šviesinti tamsią praetį, nusikaltėlius rikiuoti kita tvarka ar eile negu jie anuomet stovėjo.

(Nukelta į 2-trą psl.)

Birželio 23-čioji - Lietuvos Didvyrių Diena

Vokietijai 1941 metais pradėjus karą prieš Sovietų Rusiją, lietuviai tikėjo galėsi išsilaisvinti iš baisios, žudikiškos Sovietų Rusijos okupacijos. Daugybė lietuvių, sužinoję apie karo pradžią, savanoriškai stojo nelygion kovon prieš daugiopai skaitlingesnę Sovietų Rusijos kariuomenę. Kada ir kaip įvairias Lietuvos vietas pasieks Vokietijos kariški daliniai - nebuvo žinoma.

Okupuotoje Lietuvoje lietuviai sukilo masiškai 1941 birželio 23 dieną. Vilniuje sovietai turėjo didelę įvairių rūšių kariuomenę. Lietuviai pakilo partizaninė kovon prieš gerai ginkluotus sovietų dalinius 1941 m. birželio mėn. 23d., 7 val. vakaro. Staiga, sutartu laiku, labai menkai ginkluoti puolė sovietinius junginius, lygiagrečiai užėmė paštą, radiją, geležinkelio stotį, milicijos nuovas. Sovietų Rusijos karinės jėgos nesitikėjo tokio staigaus ir beveik visuotinio puolimo, juose kilo panika, manė, kad puola pirmieji vokiečių kariuomenės vienetai. Sovietai skubėjo iš Vilniaustrauktis. Vilnius išlaisvintas lietuvių partizanų. Kas galėjo atsitikti, jei lietuviai nebūtų paėmę Vilniaus kontrolės? Kaip lietuviams būtų kersiję sovietai, gal ir lenkai?

Girdėta, kad tuojau po pasitraukimo, Sovietų Rusijos kariuomenei pasitikrinus, jie norėję grįžti į Vilnių, bet jų sostinę jau buvo atvykę pirmieji Vokietijos kariuomenės daliniai, jų lėktuvai užvaldė erdvę. Tokios netikėtos pergalės vokiečiai nesitikėjo, buvo numatę smarkiai miestą bombarduoti artilerija ir lėktuvais. Vilniuje plevėsavo Lietuvos vėliavos. Kiek vėliau patirta, sovietai pasitraukusių karinių dalinių viršininkus sušaudė.

Jau kelinti metai, kai Lietuva yra Nepriklausoma. Iki šiol, kiek žinau, niekas neragina to meto lietuvių partizanų rašyti atsiminimus, juos spausdinti. Reikėtų kiekvienos apskrities kautynių ar pergalės aprašymų. Tokios veiklos raginimo galėtų imtis

buvę lietuviai sukilėliai, tremtiniai, savanorių, karių, šaulių ar kitokių organizacijų veiklieji asmenys. Sovietai-komunistai džiaugiasi, kad lietuviai nėra apie istorinį tautos sukilimą, išsilaisvinimą iš Sovietų Rusijos okupacijos. Be duomenų nėra istorijos.

Nutylėti, menkinti ar niekinti tokį reikšmingą lietuvių tautos išsilaisvinimo žygį nėra vienas lietuvių tautai palankus žmogus negali. Nustebau, kad Lietuvos Seimo narys Emanuelis Zingeris, net viešai, ragina „nešvesti 1941 birželio 23-siosios sukilimo metinių“, kaip spausdino „Draugas“ pirmame puslapyje 1997 birželio 7d., Nr. 110. Ar jis taip nori išreikšti savo neapykantą, pagiežą lietuvių tautai, didvyriškai kovose išsilaisvinusiai iš komunistiniai sovietinio-rusiško pjūklo? „Draugas“ Nr. 103, 1997 gegužės 29 dieną, pirmame puslapyje spausdino nuotrauką su įrašu: „Gegužės 22 d. Washington DC, JAV senatorius Richard Durbin (D-IL) savo įstaigoje priėmė Lietuvos Seimo narį, Žmogaus teisių gynimo komiteto pirmininką, Lietuvos - JAV bendradarbiavimo grupės pirmininką Emanuelį Zingerį. Susitikimo metu pareigūnai pasidalino mintimis apie šiuo metu svarbiausią klausimą - JAV pagalbą Lietuvai siekiant NATO narystės“.

Apie kokias žmogaus teises kalbėta - neskelbta. Gal kuo nors kaltinti lietuviai?

Įdomu, kaip reagavo Lietuvos Seimo nariai, E.Zingeriui pasiūlius, kad „atmintis turi būti lygi visiems“. Ar ir Lietuvos okupantams Sovietų Rusijos žudikams? Bus siūloma daugiau lietuvių patraukti į teismą kaip nusikaltusius karo metu? Ar jau numatyti sekantieji?

Vytautas Rubavičius „Literatūroje ir Mene“ Nr. 22, 1997 m. skiltyje „Septynios dienos“ rašo: „Tačiau už visų tų figūrų vis lengviau įžiūrėti aiškia Firmos ranką“.

Kaltinimai lietuvių tautai išdaiginami, kur tik norima.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles

Išstremkime, kas svetima

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tiesa, brolis užmušęs brolių gali ir labai gailėtis. Žmogžudys gali pasikeisti, tapti visai kitu žmogumi, bet jis negali išvengti bausmės už padarytą nusikaltimą, kai kiekvienas lygiomis atsakingas prieš teisėtvarkos įstatymus. Birželio 14-toji ir kitos tokių trėmimų dienos bei naktys, kai jas kasmet minime,

turėtų vis priminti, kad organizuotas savųjų išdavimas mirčiai ir nežiniai yra tautos kūne niekada negyjanti žaizda, kuri būsimoms kartoms nenustos sakti: nebendrauk su tėvynės okupantais. Salia liūdesio ir vilties šitas įspėjimas turėtų lydėti kiekvieną tų šurpiųjų dienų prisiminimą, šlietis prie ant geležinkelio dedamų gėlių ir

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Kas į dėkingumą nesudėta

Labdara, šalpa, dėkingumas, abejingumas, išnaudojimas Sibire ir dabartinėje Lietuvoje

Rašo Antanina Garmutė

Genys margas, pasaulis - dar margsnis. Žmonių dėkingumas taip pat. Skirtingas.

Prisimenu Sibirą. Kas galėjo negalėjo, visvien likę Lietuvoje gelbėjo savuosius. Patys slapstydamiesi, dažnai neturėdami ko valgyti, rinko kaimuose maistą, siuntė siuntinius. aukojosi. O ten, svetimos tolybės būdai, vieni tyliai kentėjo ir mirė badu, kiti rašė ir prašė. Labai prašė. Lietuva jiems atrodė kaip rojus žemė. Jau vien tai, kad liko Lietuvoje, laimingieji tarsi privalėjo išsipirkti nusinerdami paskutinį kailį...

Kai aš savo laiškuose dėkodavau Mamai už siuntinius, visuomet atsirasdavo kas iš šono primena: „Tik prašyk! Daugiau prašyk!“ O aš rašydavau: „Nesiųskit tiek daug, savęs žiūrėkit“. (Mintyse dar pridėdavau, jog valgau ne tiek daug, be to dirbu dviejuose darbuose).

Gaunamus siuntinius tremtiniai taip pat priimdavo nevienodai: vieni su dėkingumo ašaromis akyse, o kiti - trūkčiodami pečiais: „Siūncia? Nar ir kas? Visi siūncia...“

Gera bičiulė - dzūkė Aldona B., prisimindama anuos laikus, apsilpa ašaromis. Jos sena močiutė gaudavo iš Lietuvos daugybę siuntinių, tačiau... mirė badu. Nes artimieji jai jų paprasčiausiai neatiduodavo. „O aš buvau vaikas ir nesugebėdavau apginti - sielvartauja Aldona. - Nors žinau, - sako moteris, - kad ir tremtiniai, ir politikiniai yra tos pačios visuomenės nariai - žmonės su tomis pačiomis teigiamomis ir neigiamomis savybėmis. Ne šventieji“.

Pavergta Lietuvą visada matė ir Vakarų tremtiniai. Jų pagalba ypač sustiprėjo Atgimimo laikais, kai mes patekome į gilią ekonominę duobę. Tūkstančių tūkstančiai

žvakučių, atsiskleisti tarp eilučių istorijos vadovėliuose. Nes kai plėšrus ir godus priešas kenkia tėvynei, nėra taip baisu. Daug baisiau, kai kenkia savieji. Stalinizmo laikais įsisiūbavęs nomenklatūrinis karjerizmas - naikinink kitą, kad tau būtų geriau - nenurimsta dar nė šiandien. Trintis, grobstymai ir iškili savimeilė savo aštriais nagais dar nenustoja draskiusi visuomenės, kuri pakilo naujam laisvam gyvenimui. Tikrai laisvas žmogus nemėgsta šnairavimo ir nepasitikėjimo. Jis yra atviras ir iš kitų laukia atvirumo. Ta linkme reikėtų sukti, kad galutinai išsivaduoatume iš sovietizacijos, smigiusių ir tautos sąmonės. Dabar laisvųjų žmonių eilė - išstremkime iš savo šalies viską, kas atnešta ir žalingai svetima.

C.S. - Iš „T.Ž.“

siuntinių... Nelengvai sutauptyti senatvei doleriai - pagalbai ištiestosose rankose. Brolių ir sesių, dažnai pagal vienintelį požymį - tautybę. Bet juk tai ne mažiau unikalus reiškinys kaip knygnešystė. Partizanai. Atgimimo šaukliai. Kilnumo ir savęs paaukojimo estafetė.

O čia... iš tylių ramių žmonių dažnokai girdime: „pirkau labdarą“, „labdaros krautuvėj“... (Kodėl „pirkau“, o ne „gavau“ - jeigu jau labdara?). Ant šventovės laiptų elgetų būrys. Priekyje vyriškis, jo rankose lentelė su užrašu: „...Išskentėjau 25 m. Magadane, netekaus sveikatos. Pageibėkit“. Kai užkalbinu, pravirksta...

Plaćiuoju į parką taku eina kelios moterys. Garsiai kalbasi. Viena nesivaržydama pasakoja: „...Aš negaliu naktimis užmigti. Daugiau neinu į tuos siuntinių draskymus. Sekmadieniais, būdavo, liepia ateit anksti, kai nieko nėra. Išardom dėzes. Išsiima viską, kas geriausio, ir į savo krautuves gabenasi. Pilaite stotisi. Ir mums liepia ką nors pasiimt. Man nereikia. Aš galvoju apie tuos žmones, kurie patale guli... O kas mes? Ar iš tikro geriausi?“

Nulingavo moterys. Nudėjavo. Abejingų grobstymams, melui ir šmeižtams mūsųose nėra. Tik niekas nenori prasidėti su teismais ir laikraščiais: viskam reikia sveikatos ir pinigų, o kas jų turi, kad ir tų pačių - „labdaringų“ - to ir tiesa; ar ne melu išgrįsta ir bolševikiškais metodais pasiekta? Neveltui sena kaip pasaulis išmintis sako: kas vagia, tas ir meluoja...

Kur tai matyta - geradarius, vietoj dėkingumo, apipilti purvu? Deja, tai jau rodo tautos išsigimimo laipsnį. Bičiulė Adelė K. susiima už galvos ir sako: „Jeigu aš taip padaryčiau, tai kaip Edipas sau akis išsudarčiau, kad nepajęčiau jų į žmones pakelt...“ Lietuvoje dar yra žmonių, sąžinės į pinigą neiškeitusių. Jų nuostatą išreiškia Plungėje gyvenanti poetė-politkalinė Rozalija Valiūnienė:

Mes ne visi padarėm baisią išdavystę-

Mes ne visi suklopom prieš materijos stabus.

Dorų žmonių - dauguma. Cinikai ateina ir nueina. Pasirodė, kas yra kas, išnyksta tarsi vėjo suorai. Geradarių garbė - amžina. Jos neištrinsi. Nesunaikinsi. Kaip ir žodžių į dainą - į dėkingumą nesudėsi. Kaip ir pagalbos - jos niekada nebus per mažai. (Paukštelio pilko - širdis maža, bet ar jo čiulbesio nepakanka?).

Lietuvių tautos geradarijai yra jos ateities gelbėtojai. Jų vardus minės - karta po kartos. Yra pasaulyje vienintelis tikras lobis: gera širdis. Telaimina ją Dievas!

„T.Ž.“

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokėstį, irrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

VAŠINGTONO SMARKAVIMAI

William Taylor, direktorius politinių - karinių studijų, neseniai pareiškė va ką: „Mes esame laisvojo pasaulio vadai. Dėl to likusias pasaulis geriau padarytų sekdamas mus“. Realybė patvirtina minėto pareigūno žodžius. Pereitą savaitę prez. Clinton'as ispėjo JAV Europos sąjungininkus, kad šiais metais tebus priimti tik 3 nariai į NATO: Lenkija, Čekija ir Vengrija, nors gera šios organizacijos narių dalis norėjo, kad būtų priimtos ir Rumunija su Slovėnija. Aišku, kad Vašingtonas jaučiasi galįs padikuoti, kiek ir kokių narių bus priimta. JAV smarkavimas reiškiasi ir kitur. Bandoma uždrausti prekyvą su Kuba ir Iranu, praiginti sankcijas Irakui ir neleisti europiečiam kistis į Palestinos problemas, kurių pats Vašingtonas nemano spręsti dėl lobistų spaudimo ir kurios gali sukelti neramumus toje Europai artimoj srityj.

Europiečiam tokia Vašingtono arogancija aiškiai nepatinka, bet kol kas jie nekalia atviro maišo, nes nenorėtų, kad JAV pasitrauktų iš NATO prieš Europai suorganizuojant jos pačios saugumą. Bet ateis laikas, kai susivienijus Europa nekreips

Rašo dr. Jonas Kunca

dėmesio į Vašingtono smarkavimus. Vašingtono vedamą užsienio politiką reikia suskirstyti į 3 grupes: 1) NATO plėtimas į Rytų Europą; 2) Viduriniai Rytai; 3) Santykiai su Rusija ir Kinija.

Atrodo, kad Clinton'as yra pažadėjęs Maskvai kiek galima nutęsti Baltijos valstybių priėmimą ne tik į NATO, bet ir į Europos Uniją. Irgi atrodo, kad šitam laikraštįj paskelbtos priėmimo datos į NATO galėtų pasitvirtinti. Rusija nenori galutinai atsakyti Baltijos valstybių, o Vašingtonas, gerų santykių labui, Maskvai daro nuolaidas. Ta padėtis užsitęs, kol Vašingtone nebus peržiūrėta jo vedama užsienio politika, neturinti nieko bendro su morale nė su politine tikrove. Vašingtone vedamą užsienio politiką gali pakeisti tik kongresas. Deja jame sėdi daug paklusnių tiem, kurie patamsėse formuoja minėtą politiką. Tokia padėtis gali užsitęsti, kol patys amerikiečiai supras jų vadų politikos šališkumą ir neprotingumą. Viduriniuos Rytuose dar aiškiau matosi JAV politikos veidmainiškumas. Izraeliui

pradėjus masinę butų statybą palestiniečių zonoje prie Jeruzalės, nutrūko taikos derybos tarp Arafato ir Izraelio. Vašingtonui būtų užteke informuoti žydų vadus, kad ta statyba turi būti nutraukta. Vietoj to, JAV už. ministrė pareiškė, kad čia yra palestiniečių ir žydų problema, kurią abi pusės turi spręsti. Kiek anksčiau tas pats Vašingtonas pareiškė, kad Europa nemėgintų tarpininkauti - spręsti šį konfliktą, nes tai darancios JAV. Čia matosi Vašingtono prieštaravimas pačiam sau ir o palaikymas agresyvos pusės.

Vėl, Viduriniuos Rytuose Clinton'as prizadėjo Pasaulio Žydų Kongresui, kad jis įveda totalinį prekybos ir investicijų boikotą Iranui. Lengviau pasakyti, kaip padaryti. Rusija toliau prekiauja su Iranu. Prancūzija neatsilieka. Kiti Europos nariai irgi nenori prarasti iraniečių rinkų. Bent čia Europa nepaiso Vašingtono uždraudimų.

Irakui taikomos ekonominės sankcijos, nors joms jau nėra pagrindo. Bet Irakas pumpuoja naftą per Iraną, o Huseino prestyžas dar daugiau pakilo. Du buvę saugumo patarėjai, Zbigniew Brzezinski (demokratas) ir Brent

Scowcroft (respublikonas) kartu paskelbė Užsienio Reikalų žurnale, kad „extraordinary bulling has generated needless friction between the US and its chief allies and threatened the International free trade...“

Viduriniuose Rytuose Vašingtono politika aiškiai nepavyko, nes ji buvo vedama dėl viešai neskelbiamų, morališkai nepagristų priežasčių.

Maskvai Vašingtonas pataikauja ne dėl baimės, bet dėl galimybių Amerikos biznierių Federacijoj valdžios, kuri nesipriešintų užsieniečių viešpatavimui ekonomijoj. Kol dar yra Jelcinas, Maskvos valdžia netrukdo tokio biznio. Tik bėda, kad mafija į abišalį draugiškumą nekreipia dėmesio. Vienas JAV biznierių buvo nužudytas pačioj Rusijos sostinėj. Nežinia, kokia valdžia bus po Jelcino, tik pusiau pasveikisio. Nėra jokių garantijų, kad sekanti Rusijos administracija liktų dėkinga už dabartines JAV paslaugas ir nuolaidas.

Vašingtone dažnai kalbama apie laisvių suvaržymą Kinijoj, bet nesigriebiam ekonominių sankcijų. Kinija neklauso ir yra per didelė, kad ją mėgintų priversti klausyti. Kinijos ekonomija auga po 10% per metus. Ateinančio šimtmečio pradžioj ji bene bus stambi ekonominė ir karinė galybė, kuri nešoks pagal Vašingtono biznierių muziką. JAV smarkavimas yra gana laikino pobūdžio. Greit nebus kam paklusti Vašingtono įsakymam.

Konservatoriai, šiandieniniai galiūnai... Tikrais laimėtojas valdo ne jėga, bet protu, širdimi ir morale. Ar tai turtuolių-pramonininkų, prekybininkų, stambių žemvaldžių-partija? Ar tai avantiūristai, klijuoją Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos ir Lietuvos ekonomikas, kad mus vėl įmurkdytų slavų linmarkon? Ar tai būtų tokie keistuoliai, kurie vėl bandytų Lietuvą gražinti Sąjungon? Kiek vietos jie palieka smulkiam verslui, nedideliām ūkininkui? Kaip sprendžia smulkios pramonės, žemės ūkio produktų apdirbimo, socialines, sveikatos ir piliečių apsaugos problemas? Kaip atsako į kyšininkavimo ir biurokratinės epidemijos klausimus? Daug vai daug reikalų, daug vai daug progų laimėjusiems nepralaimėti, tačiau su Sąjungomis reikėtų atsargumo. Išmėzimas vargo ir netvarkos iš Lietuvos, ką jie rado, nėra juokai. Visą sužinosime vėliau, kai matysime jų administravimo vaisius, palyginsime kalbas ir darbus. „Dienovidis“

Jaunimo veiklos centrai apie 30 tūkst. litų finansinę pagalbą ketina skirti Olandijos labdaros fondų susivienijimas. Tai tik vienas iš 17 socialinių projektų, kuriuos Lietuvoje olandai iš dalies finansuos per Lietuvos „Caritas“ federaciją. Maždaug milijonas litų per pastaruosius ketverius metus jau dovanota Bagaslaviškių parapipiniam veiklos centrui Kaišiadorių rajone, Kauno slaugos ligoninei bei šio miesto Kartų namams steigti, Biržų senelių namams.

Kapstantis iš rūko

Prezidento rinkimai Lietuvoje, atrodo, bus panašūs i loteriją, kurioje yra daug bilietus perkančių, bet tik vienas laimikis. Štai jau dabar eilėje prie bilietų langelio laukia Valdas Adamkus, Liucija Baškauskaitė, Vaidotas Žukas, Artūras Paulauskas, respublikonai su žirgais ir be jų. Yra ir tokių, kurie kantriai už kampos tebi, kada prasidės prekyba, o tada per užpakalines duris įsibraus pirmieji. Kai tokia spūstis, kodėl jos dar nepadidinti? Tik reikia žinoti, kokia valiuta bus priimama už bilietą.

Dabar sklinda gandai, kad Lietuvos pilietis, kuris priesaika mokėjo už JAV pilietybę, loterijoje dalyvauti negalės - taigi jo pinigai blogi. O kaip su tais, kurie jokios priesaikos nedavė, nes JAV gimė, taigi yra JAV ir gal Lietuvos piliečiai? Kaip į jų valiutą žiūrима? Ar priesaika, ar dviguba pilietybė lemia?

Artėja labai svarbi loterija. Prezidentūra yra aukščiausia Lietuvos valstybės institucija. Reikia manyti, kad šitai supranta reikalavimų kūrėjai ir tie, kurie stengiasi pro reikalavimus pranerti. Slidžiausia žuvis nebūtinai yra vertingiausia.

Visokie demokratiniai rinkimai supurto politines partijas. Sėkmingos partijos turi ideologijas, siekiamas įgyvendinti planus, balsuotojams pasiekti kelius. Tikslai patys apie save nekalba. Apie juos kas nors privalo prabilti suprantamais žodžiais ir įtikinti balsuotojus, kad partijos siekia yra naudingi ir įgyvendinami. Partijų gyvenime daugumos laimėjimas rinkimuose nėra vienintelis sėkmės požymis. Tvirtų pagrindų partija gali daug laimėti būdama opozicijoje. Valdantieji privalo į ją

kreipti dėmesį ir riboti savo veiksmus, juos derindami su oponentų nuomonėmis. Ypač didelę įtaką turi rimtos istorijos partijos. Nemalonus praeities partijai, kaip ir ligoniui, pririekia daug laiko, kad atsigautų. Istorija, kur yra patikimiausias garantas, ko galima laukti ateityje. Šiandieninės Lietuvos partijos tik dabar pradeda ryškinti savo veidus, besikapstydamos iš kelerius metus Lietuvą slėgusio politinio rūko. Kažkas vyko, kažkas maišėsi, bet nebuvo galima nei gerai matyti, nei suprasti. Juk rūkas yra rūkas.

Kas yra LDDP? Ryškiausias jos bruožas - nomenklatūrinė tradicija, kuri komunistinio grobuoniškumo ir egoizmo bėgiais valstybę nutraukė pelkėn. Jei pamirštume žmones, kuriuos ji jungė, negalėtume įsivaizduoti šios partijos programos. Tie žmonės vedė partiją, kur jie norėjo. Partijų skalėje, nukirtus fašizmą ir diktatūrinį komunizmą, LDDP ideologijos nėra. Tai laikina plūdė, išgelbėjusi vieną, antrą, kelintą skenduolį. Didieji lokomotyvai, kurie ir šiandien švilpteli užsilikusiu gareliu, neatrodytų tokie baisūs, jei būtų suvaldę grobuoniškumą. Deja, jie su savim nutempė ir ne vieną svarų žmogelį, kuriam grįžtant atgalios reikės ilgai keliauti. Atspindžiai, kritę ant švariausio veido, jį nudažo savom spalvom.

Stai ir centristai. Ką jie pabrėžia, skatina ir ką varžo? Politinis centras yra arba visiems geras, arba visiems blogas. Lengva būti centru, kai niekuo nesirūpini. Man ši politinė vieta patinka. Patinka ir šiandieninis centristų vadas R. Ozolas, pastabus žmogus, drįsąs mesti įspėjimus Vyriausybei.

Si partija patogiai stovi ir žvalgosi, besižvalgdama pasirenka, kas yra geriausia kairėje ir dešinėje. Tada maišo šiuos du skirtingus gerumus tarsi vandenį su alyva ir laukia progos. Kai visuomenė prisisotins ideologinių ėjimų iš kairės ir dešinės, šoks tada į tuštumą. Bet tuštumos gali tekti labai labai, ilgai laukti. Juk Lietuvos centristai iki dabar netarė, ko jie iš tikrųjų siekia, ko ieško. Malonūs žmonės, bet paslaptintgi. Kur apstu abejonių, ten stokojama pasitikėjimo.

Dirvonuose ir niekam netrukdant pridrygsta gerų ir šiaip sau neblogų augalėlių. Lietuva dar yra politinis dirvonas. Štai ir turime įdomių susigrupavimų, partijų-netpartijų: moterys (gal tikytų Birmoje ar Zaire), buvę tremtiniai ir kaliniai, bobeliniai su gajauskiniais, raudoni socialistai, ūkio partijos, demokratų žirgynas, jaunieji lietuviai (kur dėtis seniesiems?), dar visa eilė kitokių spalvingų ir blankių grupelių. Tai proginiai išsiveržimai, kurių gyvybei nepakaks visuomeninės drėgmės. Tai perdegusios vilties susigrupavimai.

Kas nežino socialdemokratų? Tai senų, gerų ir apygerių bruožų tarptautinio pobūdžio partija. Ar iš tikrųjų tai proletariato gynėja? Geriau šio žodžio nevertokime. Jį suniekino komunizmas. Socialdemokratai pabrėžia vargingo piliečio vertę (gerai daro), siek tiek pavaržo asmenines pastangas (šitai negirtina). Jie pristabdė nesuvaldomo kapitalizmo siautėjimą, o kai paima valstybėje keleriems metams vadeles, socialiniai klausimai sprendžiasi palankiau. Tačiau tik laikinai, o ilgėsnis jų viešpatavimas nuveda į pusiausvyros praradimą. Taip pat negalima tvirtinti, kad visi socialdemokratai liguistai bijo asmeninio kapitalo. Tiesa, išmintingai galvai pinigai nėra prakeikimas.

TRUMPAI

Birželio 16 d Kryžių kalne iškilo dar vienas - trečiasis atminties ir pagarbos simbolis buvusiam Lietuvos diplomatiui ir politikui veikėjui Stasiui Lozoraičiui.

Per du metrus aukščio medinį kryžių, padarytą kauniečio skulptoriaus Antano Mickevičiaus, trečiųjų S. Lozoraičio mirties metinių sukakties proga pastatė Kauno „Bočių“ bendrija.

Kryžius iškilo kalno papėdėje, prie pagrindinio takelio į kalno viršūnę, ir prisiglaudė greta velionio žmonos Danielos Lozoraitės pastatyto kuklaus atminimo simbolio.

Užrašas ant naujojo kryžiaus prašo Viešpatį padėti nepadaryti klaidos. Kaip iškilmių metu sakė Bočių bendrijos pirmininkė Marija Garšvienė, Prezidento rinkimuose suklysti negalima.

Kryžiaus pastatymo ir S. Lozoraičio trečiųjų mirties metinių proga Kryžių kalne buvo aukojamos mišios.

Paminėjime Kryžių kalne dalyvavo ir S. Lozoraičio bendražygis Valdas Adamkus, Sausio 13-osios brolijos nariai.

Tris savaites viešėjus Lietuvoje JAV išskrido NBA klubo „Portland Trail Blazers“ 32 metų vidurio puolėjas Arvydas Sabonis. Portlande esanti krepšininko žmona Ingrida šio mėnesio pabaigoje turėtų susilaukti ketvirtąjį vaiką.

Tris sūnus auginantys Arvydas ir Ingrida Saboniai pagal gydytojų prognozes dabar tikisi dukrelės, kuri turėtų gimti maždaug po savaitės. Jeigu medikų spėjimai dėl dukrelės pasitvirtintų, A. Sabonis šmaikštaudamas pažadėjo „uždaryti fabriką“.

Kartu su krepšininku į Ameriką išvyko A. Sabonio krepšinio centro generalinis direktorius Ramūnas Salūga, kuris yra ir A. Sabonio krepšinio mokyklos direktorius. R. Salūga JAV viešės šios šalies Vaikų krepšinio akademijos kvietimu, tarsi dėl galimo bendradarbiavimo.

Ant puspenkto amžiaus senumo Kauno rotušės stogo iškilmingai paklota nauja čerpė, simbolizuojanti jos rekonstrukcijos darbų pradžią.

Iki liepos 25 dienos Rotušės stogas bus baigtas dengti vokiškoms keramikos gaminių firmos „Roben“ čerpėmis. 18 tūkst. čerpių, kurių reikės 1186 kv. metrų stogui uždengti, Kauno valdžia nusipirko iš šios firmos su 40 proc. nuolaida, nes vokiečiai sakė, kad jiems yra garbė tiekti savo gaminius rotušės rekonstrukcijai.

Lenkijos Seimas priėmė nutarimą įsteigti Lenkijos ir Lietuvos Parlamentinę Asamblėją.

Už šį nutarimą balsavo 397 Lenkijos Seimo nariai, prieš nebalsavo niekas, trys deputatai susilaikė.

Balsavimą Lietuvos Seime stebėjo ir Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Lenkijos ir Lietuvos Parlamentinės Asamblėjos įkūrimui

pritarė ir Lietuvos Seimas.

Į asamblėją kiekvienos šalies Seimas deleguos po 20 narių, priklausančių įvairioms frakcijoms.

Pirmas bendras asamblėjos posėdis planuojamas dar šią vasarą.

Numatoma, kad asamblėjos posėdžiai vyks ne rečiau kaip du kartus per metus.

Klaipėdoje kriminalinės policijos ir Valstybės saugumo departamento darbuotojai sulaikė daugiau kaip pusę kilogramo marihuanos turėjusią Raseinių gyventoją Danutę Zemgulienę (g. 1953).

Aptiktas didžiausias uostamiestyje narkotikų kiekis.

Debrecono gavėje sulaikyta D. Zemgulienė 560 gramų marihuanos nešėsi polietileno maišelyje. Pareigūnai mano, kad šie narkotikai į Lietuvą buvo atgabenti iš Vidurinės Azijos.

Pareigūnams D. Zemgulienė pristatė kaip firmos „Oriflame“ kosmetikos platintoja.

Ekspertų teigimu, 10 gramų silpnųjų narkotikų grupei priskiriamos marihuanos galima parduoti už 50-70 litų. Viena marihuanos prikimšta cigaretė kainuoja 8-12 litų.

Lietuvoje šiuos narkotikus jau pradėjo vartoti jaunimas.

Birželio 16d. naktį Kryžių kalne iš aukoms skirtos metalinės dėžutės nupjovus pakabinamą spyną, pavogti joje buvę pinigai.

Šiaulių rajono policijos komisaras inspektorius Steponas Vaitkus BNS sakė, kad pinigų aukų dėžutėje greičiausiai buvo nedaug.

Pasak jo, prižiūrėtoja kas dvi dienas pinigus išima ir atiduota klebonui. Kaskart Kryžių kalno tvarkymo darbams randama paaukota apie 50-70 litų.

Kol kas plėšikai nesulaikyti, tačiau S. Vaitkus spėjo, kad aukų dėžutę galėjo išplėsti čia nuolat besisukiojantys paaugliai.

Kryžių kalnas, kuriame pastatyta tūkstančiai kryžių, yra viena didžiausių Lietuvos šventovių. Čia mišias yra aukojęs ir popiežius Jonas Paulius II.

Nors pastarosiomis dienomis orai nepalankūs maudynėms, labiau užsigrūdinusieji gali drąsiai bristi į daugelį Lietuvos vandens telkinių - beveik visi jie švarūs.

Valstybinio visuomenės sveikatos centro higieninės kontrolės skyriaus viršininkas Algirdas Vaičiulis BNS sakė, kad Vilniaus Valakapių pirmajame ir antrajame, taip pat Žirmūnų paplūdimiuose Neris vanduo yra švarus.

Salotės, Tapelių, Silo ir Žaliųjų ežerų vandens mikrobine tarša tik nežymiai viršija leistiną normą.

Aplink Trakus išsibarsčiusių ežerų - Galvės, Totoriškių, Akmenos, Bernardinų ežeruose taip pat galima drąsiai maudytis, vandens kokybė svyruoja labai nežymiai. Švarūs ir Aukštaitijos vandens telkiniai.

Švarios ir Kauno marios,

Lampėdžių karjeras, tačiau higienistai nepataria maudytis Nemune - ten vandens taršos lygis jau pasiekė normos ribą.

Užterštas ir Alytaus rajone esantis Daugų ežeras, mikrobine tarša viršija leistiną normą keletą kartų.

Baltijos jūra švariausia ties Nida, vanduo tinkamas maudytis ir Palangos bei Klaipėdos paplūdimiuose.

Per penkis mėnesius valstybės biudžetas gavo 54 milijonais litų pajamų daugiau nei planuota. Įplaukų planas viršytas 2,4 procento, pranešė Lietuvos finansų ministerija.

Šių metų sausio - gegužės mėnesiais planuota surinkti 2,247 mlrd. litų, o realiai surinkta net 2,301 mlrd. litų.

Palyginti su 1996 metų tuo pačiu laikotarpiu, šiemet pajamų į biudžetą surinkta net 661 milijonai litų (40 procentų) daugiau.

Gegužės mėnesį valstybės biudžeto pajamų planas viršytas 36 mln. litų, arba 8 proc.

Iš viso praėjusį mėnesį planuota surinkti 463 mln. litų įplaukų, o surinkta 499 mln. litų.

Biudžeto įplaukos šiemet pradėjo didėti tik kovo mėnesį, Vyriausybei paskelbus mokesčių nemokėtojams „žiaurią akciją“.

Tuo tarpu pirmąjį šių metų ketvirtį Lietuvos biudžetas negavo 86,3 milijono litų planuotų pajamų.

Kinijos vyriausybės religijos reikalų departamento vadovas pareiškė, kad po liepos 1-osios, tai yra po to kai Hong Kongas grįš į Kinijos sudėtį, Pekino valdžia nekeis Hong Konge galiojančios religinės tvarkos. Šiuo metu Hong Konge veikiančios religinės bendruomenės galės lygiai taip veikti ir po Hong Kongo grįžimo į Kiniją.

Tai labai aktualu pirmiausiai Hong Kongo katalikų Bažnyčiai, kuri baiminasi, kad ją gali ištikti toks pat likimas, koks ištiko vadinamojoje Kinijos liaudies respublikoje esančioje katalikų Bažnyčioje. Kinijos valdžia pripažįsta tik sau ištikimą vadinamąją patriotinę Bažnyčią, kuri valdžios spaudimu nutraukė ryšius su Sv. Sostu. Tuo tarpu, Popiežiui ištikimi Kinijos katalikai veikia pogrindyje. Pastaraisiais dešimtmečiais ji patyrė labai žiaurius kinų komunistų valdžios persekiojimus.

Atskirose privačiose audiencijose Popiežius priėmė apaštalinį nuncių Meksikoje, dar neseniai atstovavusių Sventajam Sostui Baltijos kraštuose, arkivyskupą Justo Mullor Garcia; apaštalinį nuncių Kongo Demokratinėje Respublikoje, tai yra buvusiam Zaire, arkivyskupą Faustino Sainz Munoz; apaštalinį nuncių Tailande, Singapūre ir Kambodžoje arkivyskupą Luigi Bressan ir tris vyskupus iš

Namibijos, atvykusius į Romą su oficialiu „Ad limina“ vizitu.

Gana didelio spaudos dėmesio susilaukė žinia, jog neįvyks Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo ir Maskvos stačiatikių patriarcho Aleksijaus II-ojo susitikimas, turėjęs įvykti Vienoje, birželio 21-ąją, tai yra tuo metu, kai Austrijoje, Grazo mieste vyks ekumeninė asamblėja. Tačiau Sv. Sostas tikisi, kad Maskva iš esmės galutinai neatsisako Patriacho ir Popiežiaus susitikimo. Tai patvirtina ir Aleksijaus II-ojo Popiežiui Jonui Pauliui II-ajam atsiųstas laiškas. Patriarchas rašo, jog jis tikisi, kad netolimoje ateityje bus galima pagaliau surengti šį svarbų susitikimą.

Marshallo plano 50-ųjų metinių proga Harvardo universitete paskaitą skaitė JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright. Tačiau jokių naujų iniciatyvų dėl paramos Vidurio ir Rytų Europai, apie kurias pastaruoju metu daug diskutuojama, ji nepaskelbė. Valstybės sekretorė tik pasakė, kad JAV turi stengtis remti demokratiją kiekvienoje šalyje, kur jos nori.

Pasak M. Albright, didžiausias pavojus JAV dabar yra ne užsienio priešas, bet galimybė, kad bus leista sumažinti demokratijos pagreičių.

M. Albright kalba, atspindėjo aktyvesnę antrosios Billo Clintono administracijos užsienio politiką, tačiau naujų idėjų pateikta nebuvo. Prieš pusę amžiaus kalbėdamas Harvarde JAV valstybės sekretorius George'as C. Marshallas paskelbė planą, pagal kuri buvo siūloma atkurti Antrojo pasaulinio karo nuniokotą Europos ekonomiką.

Karą pralaimėjusiai Vokietijai JAV padėjo atsistoti ant kojų ir vėl tapti galinga Europos valstybe. Buvo padedama ir kitoms šalims, tačiau J. Stalino valdoma Sovietų Sąjunga atsisakė pagalbos.

Sirija apkaltino Izraelio žvalgybą „Mossad“ prisidėjimu prie dviejų Austrijos kariškių žūties Izraelio okupuotose Golano aukštumose. Sirijos gynybos ministerijos pareigūnų teigimu, tyrimas rodo, kad dėl austrų nužudymo kalti Izraelio specialiųjų tarnybų agentai.

Torontietis Gedas Sakus, Northern Telecom technologijos prezidentas, firmos būstinėje, Otavoje, gegužės 5d. padarė pranešimą apie ateities planus investuoti \$250 mln. firmos plėtrai samdant 5,000 naujų tarnautojų. Jo nuotrauka buvo atspausdinta prie straipsnio „The Toronto Star“ gegužės 7 d. apie NT firmą, turinčią 68,000 tarnautojų visame pasaulyje ir pernai padariusią \$12.8 bln. (JAV) pajamų. Si yra didžiausia Kanados telekomunikacijos firma eksportuojanti technologinius gaminius.

■ R A Š O T E T E S T A M E N T A, širkite dalį „Tėviškės Aidams“. Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė saukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aidams“!

Užsklanda - dešimt įsakymų

Šią savo gyvenimo knygą „Mano gyvenimo takais“ norėčiau užbaigti ištrauka iš savo pamokslų, pasakytų 1985 m. rugsėjo 8d. Sv. Kazimiero šventovėje Tautos Dienos minėjimo proga.

„Aš esu LIETUVA, tavo Tėvynė, kenčianti sunkią vergiją, ir man reikalinga tavo pagalba:

1. Neturėk kitos Tėvynės tik mane vieną ir nemylėk kitos labiau už mane.
2. Neminėk mano vardo be pagarbos, bet stenkis visur jį kelti, gerbti ir ginti.
3. Prisimink mano tautines ir religines šventes, turėk dosnią ranką ir karštą širdį man nelaimėje padėti.
4. Gerbk tuos, kurie mano vardą iškėlė ir kelia, nors tie mano didieji sūnūs ir skirti savo pažiuromis.
5. Neužmušk savyje ir kituose lietuviškumo, nesišalink tautinio ir religinio darbo, nekraipyk savo pavardės ir nedarkyk mano kalbos.
6. Netepk nepadorių elgesiu ir darbais savęs ir mano gero vardo.
7. Nevok iš manęs mano vaikų. Kalbėk su jais namuose lietuviškai, išmokyk lietuviškai skaityti ir rašyti.
8. Nemeluok, kad esi kitoks, neišizadėk savęs ir manęs kitiems pataikaudamas.
9. Nesisavink netinkamų svetimų papročių ir nesakyk, kad jie tau labiau dera negu manieji.
10. Negeisk kitos tautybės žmonos ar vyro, o pasirink iš mano dukrų ar sūnų, ir būkite abu ištikimi man, nors svetur tektų ir akis užmerkti.

Iš knygos:

Jonas A. Kučinskas-Kučingis
„Mano gyvenimo takais“
Logos leidykla, 1997 m. Vilnius

Pėsčiųjų maratonas

Dvidešimt ketvirtuoju pėsčiųjų maratonu gegužės mėnesį buvo prisimintas ir pagerbtas vilnietis Pranas Žizmaras (1905-1944), sportininkas, kūno kultūros mokytojas Vilniaus lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazijoje, vilniečių sportininkų vadovas Kaune 1938 m. įvykusioje Pirmojoje tautinėje olimpiadoje. Velionis taipgi buvo okupuoto Vilniaus krašto lietuvių ir nepriklausomos Lietuvos garbės gynėjas. Po Lenkijos ultimatumo Lietuvai 1938 m. jis iššaukė fechtuotės dvikovon lenką studentą ir karininką, buvo 17 d. tartų žodžiu įžeidusį Lietuvą. P. Žizmaras dvikovą laimėjo, jaunimui tapdamas lietuvių tautos didvyriu. Lietuvai atgavus Vilniaus kraštą, jis 1939 m. buvo paskirtas Vilniaus apygardos sporto vadovu. Sovietų Sąjungai okupavus ir Lietuvą, ir Vilniaus kraštą, Pranas Žizmaras 1940 m. vasarą buvo suimtas NKVD saugumiečių, mirė 1944 m., įkalintas Komių lageryje, Siaurinėje Rusijoje.

Pamaldos prisikėlime

Gegužinės pamaldos šiemet pirmą kartą buvo laikomos atstatomoje paminklinėje Prisikėlimo šventovėje Kaune. Šią informaciją gegužės 20 d. laidoje paskelbė „Lietuvos rytas“, remdamasis savo ir ELTOS turimomis žiniomis. Šias pamaldas suorganizavo ir laikė Prisikėlimo šventovės klebonas kun. Viktoras Brusokas. Pranešime taipgi rašoma, kad nuo 1990 m. pradėtiems šios šventovės atstatymo darbams jau panaudota pusantro milijono litų. Už juos išgriauti buvusios Radijo gamyklos sumontuoti perdenginiai, iškeltas šešių metrų aukščio gelžbetoninis kryžius. Pirmąsias Mišias Prisikėlimo šventovėje, pastatytoje pagal architekto Karolio Reisono projektą už tikinčiųjų suaukotus pinigus, numatoma laikyti dar šių metų rudenį, surengiant ir iškilmingą jos atšventinimą.

Aido Žiliuko pranešimu „Lietuvos aido“ skaitytojams, tradiciniais pėsčiųjų keliautojų maratonais gegužės mėnesiais pradėdamas turistinis sezonas. Siemetiniu jau XXIV-ju pėsčiųjų maratonu buvo pagerbtas iš Komių lagerio nesugrįžusio vilniečio Prano Žizmaro atminimas. Dalyviams nuo Naujosios Vilnios geležinkelio stoties pirmąją dieną vėliaus Vilnijos miškais reikėjo nueiti 50 km Bezdonių link. Išvermingiausiai sekančią naktį ir rytą turėjo nueiti dar du etapas po 25 km., pradėtus ir užbaigtus Bezdonyse. Vyrų grupėje pėsčiųjų šimto kilometrų maratono laimėtoju tapo trakiškis R. Januškevičius, moterų grupėje - Elektrėnų komandos „Energija“ narė V. Jankauskaitė.

„Lr.“

R. Girskis suprato R. Kurtinaičio užuominą

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius 19.6.1997 atleido Rimą Girskį iš Kūno kultūros ir sporto departamento direktoriaus pavaduotojo pareigų.

Premjero pasirašytame potvarkyje sakoma, kad R. Girskis atleistas pagal Darbo sutarties įstatymo 27 straipsnį - šalių susitarimu.

Birželio pradžioje departamento direktoriaus pareigas pradėjęs eiti buvusiam garsiam krepšininkui Rimui Kurtinaičiui, R. Girskis naujojo vadovo susitikime

Lietuvos televizija sukūrė dokumentinį filmą „Monsinoras“, skirtą jau emeritu tapusiam mons. Kazimierui Vasiliauskui, buvusiam Vilniaus arkikatedros rektoriui. Dokumentinio filmo trukmė - 25 minutės. Filmą „Monsinoras“ scenarijaus autorė - D. Kutraitė, režisierė - V. Vainoraitė, operatorius - Z. Gružinskas, garso režisierius - R. Skiesgilas. Jame mons. K. Vasiliauskas dalijasi savo įdomaus gyvenimo įspūdžiais, net ir tremtimi Sibire. Tokiose

Hobartas

Trėminių minėjimas

1941 m. trėminius minėjome sekmadienį, birželio mėn. 15d. švento Juozapo (St. Joseph) bažnyčioje.

Prie altoriaus pastatėme keturias vėliavas - Australijos, šalies, kuri mus priglaudė po karo, ir Lietuvos trispalvę, perrištą juodu kaspiniu kairėje bažnyčios pusėje, o Latvijos ir Estijos, taip pat juodais kaspinais perrištas, dešinėje.

Minėjimas nebuvo įspūdingas. Saujelė pabaltiečių, daugumoje senesnio amžiaus pergyvenusių tuos baisius laikus ir keletas jau čia gimusių, išsiskleidė tarp australų maldininkų ir buvo beveik nepastebimi. Niekas

neskaitė paskaitos, tik kunigas pora sakinių paminėjo, kad pabaltiečiai mini savo tautos tragediją ir prašė prisiminti tų laikų kankinius savo maldose.

Mes, pabaltiečiai, dar gyvi tos tragedijos liūdininkai meldėmės už tų dienų kankinius kiekvienas savo mintyse. Už tuos, kurie amžiams paliko Sibiro žemėje, tuos, kurių kaušai buvo parvežti į tėvynę, iš kurios gyvulinuose vagonuose buvo išvežti mirčiai gulaguose, ir už tuos, kurie iškentėjo daugelį metų vergovės ir grįžo į tėvynę, kur savo namuose rado naujus šeimininkus.

Po Mišių sulankstėme vėliavas, sukrovėme į mašiną, ir trumpai pasikalbėję prie bažnyčios, išsiskirstėme.

S.A.

Kiek skolinių yra dabar mūsų kalboje?

Šio šimtmečio antroje pusėje į lietuvių kalbą įsiskverbė nemažai svetimų žodžių, taip vadinamų „barbarizmų“. Apie tai jau ne kartą rašyta, ypač išveivų spaudoje. Nežiūrint to, Lietuvos spauda, valdininkai, prekybininkai ir inteligentai - žodžiu, dauguma Lietuvos gyventojų ir toliau tebenaudoja tuos skolinius. Tarsi mūsų gimtoji kalba būtų tokia neturtinga, kad neturėtų savų ir dargi gražesnių žodžių.

Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos Universitete emėsi iniciatyvos rinkti tokius svetimųžodžius ir jų vertimus į grynesnę lietuvių kalbą. Štai čia patiekiu mažą pavyzdį iš jau surinktos medžiagos:

akcentuojamas - pabrėžiamas,
kirčiuojamas.
akreditacija - pripažinimas.
bazinis - pagrindinis.
daktaras pediatras - vaikų ligų gydytojas.
ekspertas - žinovas.
hospitalizuoti - paguldyti į ligoninę,

nuvežti į ligoninę.
kontakta - ryšys, sąlytis, pažintis.
licencijuoti - duoti leidimą, teikti leidimą.
ofisas - įstaiga, raštinė.
personalas - tarnautojai, asmeninė sudėtis.
rezultatas - pasekmė, išdava.
stimulus - paskatinimas, paskata, aktyvas, jaudiklis.

Uždavinys, žinoma, milžiniškas. Tačiau, kaip sako kiniečių patarlė, net ilgiausios kelionės prasideda vienu žingsniu. Taigi, žengę tą pirmąjį žingsnį, tasmaniečiai dabar kviečia Jus visus į talką: atsiųskite savo sąrašus ir kitą medžiagą šiuo adresu: LSS (Lithuanian Studies Society), P.O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania, 7006 (Australia).

Algis Taškūnas

Laiškų vogimo epidemija

Utenoje yra septyniolika pašto dėžučių, iš kurių laiškus išsiunčia gyventojai ir įstaigos. Tačiau dabar tokie laišukai iš dėžučių pradėjo nepasiekti adresatų. Pasak „Lietuvos aido“ atstovės Reginos Rutkauskienės, pašto darbuotojai vis dažniau randa užrakintas, bet tuščias dėžutes. Centrinio pašto darbuotojai dali tų dėžučių pakeitė skunkiau atrakinamomis. Tačiau laišku dingimas nebuvo sustabdytas. SPAB „Komunalininkas“ skundžiasi, kad iš šios firmos išsiųstų šimto sąskaitų adresatus pasiekė tik penkios. Panašius skundų turi ir kitos įstaigos. Nuošaliame Utenos pakrastyje buvo aptikta apie penkis šimtus kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje atplėštų ar kitaip sugadintų laišku. Pašto darbuotojams pavyko nustatyti daugiau kaip šimto tų sugadintų laišku gavėjus. Jiems laišukai pavėluotai buvo pasiūsti su pašto lydraščiu, o kai kurie juos atsiėmė patys. Tačiau daugelio dingusių laišku savininkų neįmanoma nustatyti, kai laišukai bei atvirukai, išimti iš vokų, jau yra suplyšę ir purvini. Laiškų atplėšimas įtaigoja, kad vagys kažko ieško, o gal paaugliai miklina rankas stambesnio masto vagystėms?

„Lr.“

Europos krepšinio čempionės

Premjeras G. Vagnorius bendrauja su krepšininėmis R. Aleliūnaitė (viduryje) ir J. Streimikyte.

Ramunė Sakalauskaitė

Dovilė Kamarauskienė

Birželio 16d. 4 valandą ryto Karmėlavos oro uoste nusileido lėktuvas, kuriuo iš Budapešto grįžo Europos moterų krepšinio čempionė Lietuvos rinktinė.

Sekmadienį finalo rungtynėse lietuvės 72:62 įveikė Slovakiją.

Europos čempionės sutikusi didelę minia žmonių pateikė staigmeną krepšininėms, kurios tokiu metu nesitikėjo sulaukti tiek gerbėjų. Karmėlavos oro uosto salėje tarp gėlių jūros plevėsavo trispalvės, skambėjo Lietuvos vardas ir liejosi šampanas.

Įsivardinę aistringai norėjo pačiupinėti masyvią čempionių taurę. Įžvelgusi pavojų prizo saugumui, jį apglėbė ir į šoną nuo minios pasitraukė rinktinės gynėja Rima Petronytė.

Finalo didvyrę Liną Dambrauskaitę (imetė 23 taškus) iš oro uosto salės į autobusą gerbėjai nešė ant rankų.

Vilniuje Europos krepšinio čempionato aukso medalius laimėjusiai Lietuvos moterų rinktinei buvo surengtos net penkios pagerbtuvių ceremonijos.

Krepšininėms buvo įteikti ordinarai ir medaliai, 340 tūkstančių litų premijų, kitų dovanų.

„Valstybės apdovanojimai yra padėka jums už tą žygdarbį, kurį atlikote“, sveikindamas Europos krepšinio čempionės, kalbėjo Prezidentas Algirdas Brazauskas. Jis prisipažino netikėjęs, kad lietuvaitės iškovos auksą. „Ne karinis pajėgumas ar jos dydis nulemia valstybės vardą. Tai lemia krepšinis“, - teigė A. Brazauskas.

Jis linkėjo komandai neišblykti ir vėl kai prireiks susirinkti ginti valstybės garbę.

Prezidentas A. Brazauskas, apžiūrėjęs Europos čempionių taurę, įteikė valstybės apdovanojimus. Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinarai buvo įteikti rinktinės žaidėjoms Linai Dambrauskaitei ir Jurgitai Streimikytei bei komandos vyriausiajam treneriui Vydui Gedvilui. To paties laipsnio ordinu buvo apdovanota rinktinės kapitonė Dalia Kurtinaitienė, kuri šiuo metu išvykusi į užsienį.

Gedimino 4-ojo laipsnio

ordinarai įteikti žaidėjoms Jovitai Jutelytei ir Rasai Kreivytei bei Moterų krepšinio lygos prezidentui, susisiekimo ministriui Algiui Žvaliauskui. Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu buvo apdovanota dar viena ceremonijoje negalėjusi dalyvauti krepšininė Jolanta Vilutytė. Gedimino 5-ojo laipsnio ordinarai buvo pagerbtos žaidėjos Jurgita Kaušaitė ir Reda Aleliūnaitė. „Aukštą žmogų sunku bučiuoti“, - siekdamas aukštaūgės E. Aleliūnaitės žando, kalbėjo valstybės vadovas. Prezidento bučiniai, kaip ir gėlių puokštės, teko visoms žaidėjoms.

Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medaliai teko žaidėjoms Irenai Baranauskaitei, Linai Brazdeikytei, Anetai Kaušaitėi, Rimai Petronytei, rinktinės vadovui Eduardui Ivašauskui, treneriui Algirdui Paulauskui, masažuotojui Konstantinui Medvedevui ir gydytojai Renatai Žumbakytei. Spsaudamas dešinę K. Medvedevui, Prezidentas juokavo: „Geros pareigos masažuoti moteris“.

Komandos vardu dėkodama už apdovanojimus L. Dambrauskaitė linkėjo Lietuvos vyrams nepamiršti Europos moterų.

Komandos vyriausiasis treneris V. Gedvilas prisipažino esąs laimingiausias žmogus Lietuvoje.

„Kiekvieno vyro svajonė - būti mėtomam ant moterų rankų“, - prisiminęs pergalės akimirkas, kalbėjo V. Gedvilas.

Išgėrusios po taurę šampano, Europos krepšinio čempionės apžiūrėjo Prezidentūrą. Ją aprodė pats valstybės vadovas.

Europos krepšinio čempionės pasveikino ir Seimo vadovybės atstovai. „Ne pirmą kartą įrodėte, kad Lietuvą valdo krepšinis“, - sakė Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius. Seimo vicepirmininkas Arvydas Vidžiūnas žadėjo parengti tokius įstatymus, kad Lietuvos krepšininės „nenorėtų amžinai likti Vengrijoje“.

Seimo vicepirmininkai krepšininėms perdavė Vytauto Landsbergio, išvykusio į JAV, linkėjimus. Seimo vadovo vardu Europos čempionėms buvo įteikti padėkos raštai, puokštės gėlių bei šveicariški „Grovana“ laikrodžiai. Pozuodamos fotografams, krepšininės į pirmą eilę leido

Lietuvos jaunimo rinktinė

Regina Mundrytė

Lietuvos vaikinių (iki 22 metų) krepšinio rinktinė toliau rengiasi rugpjūčio 1-10 dienomis Australijoje vyksiančiam pasaulio čempionatui.

Iš praėjusių metų Europos čempione tapusios jaunimo ekipos dėl amžiaus cenzo pasaulio pirmenybėse nebegalės dalyvauti Mindaugas Timinskas, Dainius Adomaitis ir Virginijus Praškevičius (jiems jau sukako po 23 metus), o 21 metų gynėjas Šarūnas Jasikevičius po Europos vyrų čempionato Ispanijoje ketina grįžti į JAV dėl mokslo.

Sie keturi krepšinininkai praėjusių metų Europos jaunimo čempionate Turkijoje buvo komandos lyderiai.

Po pirmosios stovyklos Druskininkuose 17 krepšinininkų, vadovaujami vyriausiojo trenerio kauniečio Henriko Giedraičio ir jo kolegos iš Vilniaus Šarūno Sakalausko, tęsia treniruotes pajūryje - Palangoje ir Klaipėdoje.

Daugiau kaip pusę pretendentų į jaunimo rinktinę sudaro Amerikoje besimokantys žaidėjai. H. Giedraitis jau atkreipė dėmesį į tai, jog per Siton Holo universiteto (jį yra baigęs ir Lietuvos vyrų rinktinės lyderis Artūras Karnišovas) komandoje (JAV) praleistus metus pastebimai patobulėjo vilnietis gynėjas Rimantas Kaukėnas (20 m., 192 cm ūgio).

Kartu su R. Kaukėnu jaunimo ekipoje treniruojasi gynėjai Kęstutis Marčiulionis (21m., 189 cm), Marius Janulis (21,197), Ramūnas Petraitis (22, 192), Saulius Raziulis (21, 183), Ramūnas Siškauskas (18, 196), Donatas Slanina (20, 190), Mantas Storpirstis (20, 195), Mantas Ignatavičius (22, 188), „centrai“ ir krašto puolėjai Antanas Vilčinskas (22, 214), Giedrius Aidietis (22, 203), Alvydas Tenys (22, 207), Nerijus Karlikanovas (21, 204), Evaldas Jocys (22, 203), Andrius Stežas (22, 198), Arvydas Straupis (22, 200), Darius Songaila (19, 203).

Prie komandos netrukus prisidės su šalies vyrų rinktinė iš pradžių treniravęsis Kauno „Žalgirio“ puolėjas Tomas Masiulis (21, 202). Jis laiko egzaminus Kauno technologijos universitete. Be to, šis krepšinininkas paprašė trenerių leisti jam siekti tiek atskirai. Po Europos čempionato Ispanijoje Lietuvos jaunimo ekipa tikisi sulaukti puolėjų Kęstučio Seštoko, Andriaus Jurkūno ir Mindaugo Žukausko.

Pasak vyriausiojo trenerio Henriko Giedraičio, per pirmąją stovyklą „po 50 procentų dėmesio“ buvo skiriama bendram fiziniam žaidėjų rengimui ir krepšinio technikai šlifuoti. Dabar Palangoje

Seimo pareigūnus, kurie, jų pačių žodžiais tariant, greta čempionių atrodė labai maži.

Vyriausybės rūmuose krepšinininkės priėmė ir premjeras Gediminas Vagnorius bei ministrų kabineto nariai.

„Mes veržiamės į Europą, tačiau neprašėme jokių privilegijų. Mes bandėmome kitaip sugrįžti į ją. Ir kai šios mūsų teisės nepakanka, mes sportu užkariuojame Europą. Šis jūsų laimėjimas yra daug daugiau negu jūsų asmeniniai laimėjimai.

Jaunimo rinktinės vadovauja H. Giedraitis. R. Jurgailo nuotr.

rytais dviem etapais treniruojasi gynėjai, po to - priekinė grandis, o vakarais visi važiuoja į uostamiesčio sporto salę.

Maždaug pusė jaunimo komandos (gimę 1976 metais ir jaunesni žaidėjai) atstovaus Lietuvai Vilniuje vyksiančiame Baltijos jūros šalių krepšinio turnyre, o visa rinktinė kartu pradės žaisti liepos viduryje. Tada planuojamos dvi rungtynės su Klaipėdoje stovyklausiančiu Saratovo „Avtdor“ (Rusija).

Paskui komanda skris į Ispaniją dalyvauti Bilbao tarptautiniame turnyre. Jame taip pat ketina išmėginti jėgas Jugoslavijos, JAV ir Ispanijos bendraamžiai. Liepos 24-ąją Lietuvos krepšinininkai iš Ispanijos jau keliaus į Australiją, kur iki čempionato įvairiuose miestuose sužais dar trejas rungtynes su Australijos, Kinijos ir Pietų Korėjos rinktinėmis.

Per pasaulio jaunimo čempionatą Melburne A grupėje rungtyniaus Turkija, Pietų Korėja, Ispanija, Egiptas, Argentina ir Australija, B grupėje - Jugoslavija, Kinija, Lietuva, Naujoji Zelandija, Puerto Rikas ir JAV. Į tolesnį pirmenybių etapą pateks po 4 pajėgiausias grupių komandas.

„L.R.“

Vyrų pirmenybės

Birželio mėn. 25d.

Barcelonoje, Ispanijoje, prasidėjo Europos vyrų krepšinio pirmenybės. Lietuvos vyrų rinktinė, vadovaujama Arturo Karnišovo, žaidžia B grupėje, kur šalia Lietuvos yra Izraelis, Slovenija ir Prancūzija. Birželio 27d. Lietuva nugalėjo Prancūziją 94:88.

A. Karnišovas ir Barcelonos krepšinio komanda - Ispanijosmeisteriai. Paskutinėse baiginėse peržaidimo rungtynėse nugalėjo Madrido Real 82:69.

Tai didelis mūsų valstybės laimėjimas, kurio galbūt iki šiol mes tinkamai neįvertinome“, - kalbėjo G. Vagnorius.

Premjeras linkėjo, kad tai būtų tik pirmas etapas į didesnes pergalės, ir Vyriausybės vardu krepšininėms pažadėjo jas visokeriopai remti.

Lietuvos krepšinio lygos prezidentas Šarūnas Marčiulionis pasveikino rinktinę su „fantastine pergalė“ ir sakė, kad didžiuojasi ja,

(Nukelta į 7-tą psl.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbouras

Mūsų Parapijos choro metinė šventė vyko Lietuvių Namuose birželio 28d. vakare. Programą pravedė choro valdybos pirmininkas Edvardas Sidlauskas. Vašes paruošė Katalikių Moterų Draugija. Bus plačiau parašyta, tik reikia naujų daugiau choristų ir chorisčių. Choro repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį Lietuvių Namuose Jubiliejinėje salėje nuo 10 val. ryto ir paskui einama į Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčią lietuviškom pamaldom. Kas tik gali ir turi noro - maloniai kviečiami atvykti į choro repeticijas sekmadieniais padaryti gausesnį mūsų chora.

Benediktas Beržanskas mūsų Parapijos Namus Kensingtone per ištisą dieną sutvarkė stogą nuo lietaus, kad kiurairai nepralytų. Kai senas namas, tai reikia dažnai ką pataisyti. Ačiū labai Benediktui Beržanskui už savanorišką darbą veltui.

D.Gerb. „Tėviškės Aidų“ Redaktorium,

Nuosirdžiai dėkoju už patalpimą mano padėkų Jūsų laikraštyje! Teatlgyna DIEVAS!

Dar kartą Jūsų prašau, patalpinti „Tėviškės Aiduose“ padėką p.Kazimierui BUTKUI, atsintusiam į mano sąskaita Vilniaus banke Nr. 07072525, 2.500 dolerių Lietuvoje vargantiams žmonėms. p.Kazimieras Butkus 06-04-97 išsiuntė į Lietuvą humanitarinės šalpos reikalingiems 7.500 AUD Vilniaus Carito Seimos Centrai 2.500 AUD, į mano sąskaitą

Parapijos išlaikymui vokeliu bendra suma paskirstymais aukojo Stasys Tamošaitis \$60 ir „Tėviškės Aidų“ prenumeratą. Ačiū labai!

Dainos Sambūris birželio 30d. išvyko autobusu į Brisbanę koncertuoti. Kartu išvyko ir mūsų „Tėviškės Aidų“ redaktorius Edvardas Sidlauskas - choristas. Redaktoriaus pareigas jam nesant jį pavaduoja Valentinas Čizauskas.

Lietuvos katalikų žinynas 1997 metų praneša: liepos 15 dieną lietuviai mini 1410 m. įvykusį Žalgirio mūšį, kuriame galutinai buvo nugalėti nuolat Lietuva puldinėję kryžiuočiai.

PRANEŠIMAS

Sekantis Melbourne lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas įvyks š.m. liepos mėn. 8d. antradienį, įprastu laiku.

A.S.

ir Labdaros Fondui po 2.500 AUD. Visi esame labai dėkingi p. K.Butkui, nes Jo dėka daugelis vargstančiųjų bus materialiai ir moraliai paremti.

p.Kazimiero Butkaus dėka padėjau našlaičiams invalidams, ligoniams ir daugiavaikėms šeimoms. Nuosirdus AČIO!

Su pagarba - sesė Nijolė Sadūnaitė

Pagerbimo pietūs

Kaip žinome, Melbourne klebonui kun. dr. Pranui Daukniui Jo Sventenybė Popiežius suteikė Garbės Prelato titulą.

Savo Dvasios Vadą gerb. Prelatą pagerbti, Katalikių Moterų Draugijos narės organizuoja pietus liepos mėn. 20d. po šv. Mišių Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje.

Organizacijos ir bendruomenės nariai kviečiami šiuose pagerbimo pietuose dalyvauti.

Pietų kaina, įskaitant kavą ir pyragą, \$7-00.

Užsirašyti pas E. Mackevičienę tel. 9560 6187 arba V.Vaitiekūnienei tel. 9379 0579 iki liepos mėn. 13d.

Melburno LKM Draugijos Valdyba

Europos krepšinio čempionės

(Atkelta iš 6-to psl.)

nors ne visada pripažino moterų krepšinį.

Europos čempionės, jų treneriams ir vadovams buvo įteikta 290 tūkstančių litų premija.

„Nemanau, kad tikėjomės tokio įvertinimo, nors ne viskas pinigais yra matuojama, - sakė priėmimo metu komandos lyderė Jurgita Streimikytė. - Tačiau sulaukti dėmesio yra malonu“.

Po sveikinimo kalbų krepšininkės kartu su Vyriausybės nariais bei Kūno kultūros ir sporto departamento vadovais bendravo prie vaišių stalo.

Lietuvos moterų rinktinė taip pat buvo pagerbta Kūno kultūros ir sporto departamente.

Departamento direktorius Rimas Kurtinaitis krepšininkėms, nacionalinėms komandoms treneriams, žaidėjų pirmiesiems treneriams įteikė medalius „Už aukštus sportinius laimėjimus“. Rinktinės rėmėjai buvo apdovanoti padėkos

raštais. Žaidėjoms taip pat buvo įteiktos atminimo dovanos.

Apdovanojimo ceremonijoje R.Kurtinaitis kalbėjo: „Jūs visa galva peršokote vyrų laimėjimus, todėl man trūksta žodžių tai įvertinti. Tačiau atminti, kad tapti čempionėmis yra labai nelengva, o apginti titulą bus dar sunkiau“.

R.Kurtinaitis teigė, jog draugiškumo ir susitelkimo iš moterų rinktinės vyrai krepšininkai tikrai galėtų pasimokyti. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTKO), pažymėdamas krepšininkių pergalę, šalies moterų rinktinę paskyrė 50 tūkst. litų premija. Iškilmingas Europos čempionų priėmimas buvo surengtas „Olimpijos“ kavineje.

Įteikdamas premijas, LTKO prezidentas Artūras Poviliūnas apjuosė Europos čempionės LTKO atminimo juostomis, sakydamas, kad norėtų taip jas tvirtai „prižiūrėti“ prie olimpinio judėjimo.

„L.R.“

Maskvos Patriacho vizitas Vilniuje

Vilniuje, liepos pabaigoje numatomas svarbus Lietuvos bažnytinio gyvenimo ekumeninis įvykis: Rusų Ortodoksų Bažnyčios Patriacho Aleksijaus II-ojo vizitas. Apie vizitą su Lietuvos Ortodoksų arkivyskupu Chrizostomu kalbėjosi Lietuvos Katalikų Bažnyčios Informacijų Centro bendradarbis Artūras Matusas. Pasak arkivyskupo Chrizostomo, tai pirmasis Maskvos Patriacho vizitas Vilniuje. Panašaus apsilankymo Lietuvos istorijoje nėra buvę. Patriacho Aleksijaus II-ojo atvykimo datą nulėmė keletas sukačių. Siemet sukanka 650 metų nuo kankinių mirtimi mirusių lietuvių ortodoksų - Sventųjų Antonijaus, Jono ir Eustachijaus žūties. Be to, siemet sukanka 400 metų ir Sventosios Dvasios vyrų vienuolynui, kuris anto arkivyskupo Chrizostomo, buvo tikimasi, kad bus, Lietuvos stačiatikių religinis

centras.

1915-siais metais tuometinis Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupas, o vėliau Patriarchas Tichonas perkėlė Sventųjų kankinių relikvijas, išsiųsdamas jas į Maskvą. Kurį laiką jos buvo Maskvos Patriacho katedroje, o po to buvo pargabentos į Vilnių. Tai įvyko 1946-tųjų metų liepos 26-ąją dieną. Todėl būtent šią dieną šimet ir atvyksta į Lietuvą visos Rusios Patriarchas Aleksijus II. Pagrindinės kankinių minėjimo iškilmės vyks liepos 26-ąją Sventosios Dvasios katedroje, arba Sobore, Vilniuje. 12 valandą įvyks susitikimas su Lietuvos Katalikų Bažnyčios atstovais. Šis susitikimas vyks prie Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslu, kurį labai gerbia ne tik katalikai, bet ir stačiatikiai. Po liturgijos tikimėsi išsklaidyti numatytas Patriacho Aleksijaus II ir Vilniaus arkivyskupo Audrio J.Bačio kalbas, pranešė Vilniaus ir Lietuvos Ortodoksų arkivyskupas Chrizostomas.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Ne miestai, o miesteliai

Rusnė ir Žemaičių Naumiestis neteko miestų statuso ir buvo priskirti miestelių grupei. Mat Rusnėje dabar yra tik 1.400 gyventojų, o Žemaičių Naumiestyje - 1.700. Dabartinai įstatymai miesteliais laiko gyvenvietes, turinčias nuo 500 iki 3.000 gyventojų. Nutarimą, pakeičiantį Rusnės ir Žemaičių Naumiesčio statusą, vyriausybė priėmė sausio 30 d. Esą šis pakeitimas bus naudingas, nes jis vietiniams gyventojams sumažina mokesčius už elektrą ir žemę.

„Tėviškės Aidams“ balandžio mėn. aukotojų sąrašas

\$110 Mrs. V.Koženiauskiene iš Loterijos Tremtinų minėjimo proga, \$100 Melb. Lietuvių Klubas, \$20 Rev. J.N. Petraitis, \$15 Morningtono lietuviai, po \$10 F.Borumas, V.Sukevičius, Mrs. P. Uscinas.

Norširdiausia padėka aukojusiems

„T.A. Administracija

TALKOS PRANEŠIMAS

Nuo liepos 1, 1997, naujiems ir atnaujintiems indėliams galioja sekančios procentai:

Terminuoti indėliai:

12 mėn.	5.50%
6 mėn.	5.25%
3 mėn.	5.00%

Sąskaitos minimumas \$500

Mėnesinių palūkanų sąskaita (Min. \$10,000) 5.00%

Terminui pasibaigus, indėli galima išimti ar paversiti į kitą sąskaitą. Palūkanos įmokamos į einamąją sąskaitą. Jei klientas nepraneša savo pagaldavimo, sąskaita automatiškai pervedama į naują, tokį patį terminuotą indėlį. Pilnigus šį terminuotą indėlį galima išimti terminu nesuėjus. Tuo atveju mokama tik 2% už išimtus pinigus.

Einamosios sąskaitos:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Paskolos:

Su turto užstatu 6.9%

NAUJOS paskolos pirmieji 12 mėn. viš \$20,000 6.0%

Su garantuotojais 13%

Asmeninės iki \$5,000 13%

Talpa višvėnėjus paskolų procentus gali keletį metų bėgyje atšvelvėjusi bankų ir finansinių įstaigų aldomas pliceritais.

Adelaide	8362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	9796 8662

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ

TALKA

KREDITO DRAUGIJA

TALKA INFORMATION

The following interest rates apply from July 1, 1997 for all new and renewed deposits:

Term Deposits:

12 month	5.50%
6 month	5.25%
3 month	5.00%

Account minimum \$500

Monthly interest account (Min. \$10,000) 5.00%

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts. If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled over for another equal term at current interest rate. Withdrawals may be made from term deposits before maturity date. In such case only 2% is payable on the withdrawn sum.

Current Accounts:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Loans:

Mortgage security 6.9%

NEW loans over \$20,000 capped for 12 mth.. 6.0%

Guarantor secured 13%

Personal up to \$10,000 13%

Loan interest rates may be varied during the year depending on current interest rates offered by banks and other societies.

Adelaide	8362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	9796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE

TALKA

CREDIT SOCIETY LTD

Adelaidė

Gražaus amžiaus sukaktis

Liet. Kat. Moterų D-jos narė Ona Sudintienė sulaukė 90-ties metų gegužės 23d. Visą savo amžių, kiek mes Ją čia Adelaidėje pažįstame, dirbo Adel. Liet. Kat. Moterų D-joje: buvo valdybose, pagelbėjo šv. Kazimiero Liet. Mokyklai, paruošdama priešpietukus, o kiek pietų kurliantis Parapijai talkoms suruošusi, vėliau sekmdieniais pietų. Greita, darbšti, rūpestinga, mylinti Lietuvą, savąją Parapiją. Vyrui mirus, presikėlė gyventi j Parapijos namus. Čia gyvendama, kai tik valdyba ruošdavo kokį parengimą ar pietus, nusileisdavo laipteliais iš savo kambarėlio ir ateidavo į talką, mūsų miela pagelbininkė. Kai pasidarė sunkiau nuolatos laiptais laiptoti j savo kambarėlį, persikėlė j „Baltų Namus“.

Ją nuolatos rūpestingai lanko D-jos ligonių lankytoja. Jos 90-ties metų sukaktyje D-jos v-ba ir kun. klebonas su gelių puokšte, dovanėlėmis, užkandėliu ir geriausiais linkėjimais ją aplankė.

Ligonių lankytoja J.Nekrošienė parūpino kambarėlį ir lyg būtume savo namuose, vientik mūsų lietuviškas būrelis nuoširdžiai, smagiai ir su „Ilgiausių Metų, Valio“, su dėkingumu už Jos darbus D-joje, atšventė mūsų mielos narės Onos Sudintienės 90-tąjį gimtadienį. O Ji linksmutė, greita, besišypsanti, patenkinta, mus išlydint net atbėgo ilgu koridoriumi mums pamajuoti.

Gyvuoki ilgiausius metus Dievuli ir Marijos Motinėles globojama, mūsų miela narė Onutė!

Dvikalbė Lietuvių Bendruomenė - realybė ar mitas?

Si diskusijų popietė vyko birželio 8d. 1.30 val. Lietuvių Namuose. Ruošė Adel. Apylinkės Valdyba.

Buvo pakviesta 6-ši atstovai ta tema pasisakyti. Trys senosios kartos: V.Neverauskas, J.Malijauskienė, V.Baltutis ir trys jaunosios kartos: Gintaras Valužis, Danutė Balutytė, Liucija Vaičiulevičiūtė.

Pirmoji, kaip Apy. Vald. pirmininkė pasisakė J.Vaboliene.

Valdyba visuomet rūpinasi lietuviybės ir lietuvių kalbos išlaikymu, bet ar Bendruomenė gali išsilaikyti vartojant tik lietuvių kalbą? Lietuvių kalba mūsų bendruomenės kertinis akmuo. Bet labai daug kas pasikeitė. Jaunimas - mišrios šeimos, mokslas anglų kalba, bet tuos, kurie nekalba lietuviškai, bendruomenė priglaudžia, ir jiems turime duoti pasisakyti, kalbos nemokėjimas neturi užkirsti kelią nė vienam j bendruomenę.

V.Neverauskas - Dvikalbiškumas jau yra ir jo nepašalinsime. Belieka taikytis prie susidariusios padėties.

J.Malijauskienė - Pasigirsta balsų, raginančių pritraukti j bendruomenę lietuvišką sąmonę įsigijusius palikuonis. Nemokėjome įkvėpti lietuviybės, gal tai tėvų kieta laikysena, įsikūrimo sunkumai, bet

atrodo, daugiau subjektyvių priežasčių. Kur mūsų jaunimas, nėra nė vieno, kad ateitų j veiklą bent iš pagarbos tėvams. Reikšti viltį, kad jie įsijungs - beviltiška.

Nemokant kalbos, labai sunku suprasti tautos kultūrą, pajusti tautos dvasią, tuo pačiu ir ją išsiugdyti. Bendruomenės yra kritinėje padėtyje. Atmetus lietuvišką idealistinę pažitūrą, santykis su bendruomene bus tik pramoginio pobūdžio. Niekam nėra daroma kliūčių lietuvių kalbą. Jaunimas kalba su akcentu, arba visai nekalba. Dabar jaunimo nieko negali išmokyti, tik tada, jeigu turi interesą. Jau ir dabar išskabintuose skelbimuose daug klaidų.

Danutė Baltutytė - Kodėl tas klausimas išvis iškilo? - tai yra asimiliacija, natūralus procesas. Vieni moka kalbėti, kiti - ne. Kiekvieno lietuvių šaknis yra labai vertingas. Kiekvienas savo šaknis turi savaip maitinti. Siūlo nuspresti realiai - kas mes esame? Kodėl ir ką norime atsiiekti? Ar dvikalbiškumas turi būti oficialiai priimtas, ar ne?

Pokalbyje buvo paprašyta dalyvauti ir D.Pociūtė, bet negalėjo dalyvauti. Liucija Vaičiulevičiūtė savo mintis perdavė anglų kalboje. Viktoras Baltutis - Kodėl privalome išlaikyti gimtąją kalbą? Jos nemokėjimas yra pirmasis žingsnis j nutautėjimą. Įvairiai kalbančių vienybė trapi.

Išklausančių, pasisakė Izolda Davis, Viktorija Vitkūnienė, Kliaudija Vanagienė, Romas Pocius, Aldas Vitkūnas, Liuda Vitkūnienė, Antanas Serelis.

Užbaigė pasisakymu J.Vaboliene. Dar ne per vėlu įdiegti meilę lietuvių kalbai ir tai, kad jie pajustų, kad jie Lietuvos vaikai. Bendruomenė jiems daug duoda. Vaikai nėra išsigimę, jie jaučiasi lietuviams, tik yra kitokie negu mes. Realybė, kad bendruomenėje vis dažniau bus kalbama angliškai. O mitas? - Netapkime mitu!

Buvo naudinga ir įdomu pasiklausyti, bet dalyvavo tik senimas. Jaunimas neatėjo pasiklausyti, nors savo nuomonę pareikšti pakviestas ir jaunimas. Lietuviybė jaunimo nedomina. Liūdna, ką daryti ir lieka amžinas klausimas, o gyvenimas eina sava vaga...

Adel. Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos pabendravimas

Buvo suruoštas 11d. birželio 10 val. Liet. Kat. Centre. 10 val. kun. J.Petrailis aukėjo šv. Mišias už D-jos gyvas ir mirusias nares, skaitymus atliko D-jos pirmininkė S.Vasiliauskienė, Auką atnešė D-jos narės U.Jucienė su B.Morkūniene. Po šv. Mišių visi pakviesti pusrutėliui, dalyvavo ir kun. klebonas.

Pirmininkė papasakojo apie

v-bos vykdomus darbus. Parapijiečiai sunėšė gausiai gerų drabužių siuntimui j Lietuvą. V-ba juos surūšiuo sukrovė, supakavo. Sudaryta 2-vi didelės dėžės j Panevėžį, kun. J.Antanavičiaus Senelių Namams. 1-na didelė dėžė j Krakes Našlaičių Namams ir 1-na maža dėžė „Vilties Bendrijos“ Terapijos Namams.

Pranešė apie popietę, ruošiamą paminėti 10-ties metų sukaktį nuo Arkivysk. Jurgio Matulaičio Palaimintuoju paskelbimo. Tai buvo 22d. birželio. Ir apie mūsų klebono 75-kerių metų sukakties paminėjimą, 19d. liepos.

Nuoširdžiai išsišnekėjus, rinkomės j klebono svetainę. Čia A.Budrys parodė video filmą iš Lietuvos apie aklusius vaikus, jaunimą. Daugiausiai rodė iš Cekijos, kaip tenai aklieji gerai prižiūrimi. Seserys salezietės iš Vokietijos Lietuvai padeda įrengti priemones aklyjū lietuvišku raštu įrašyti knygas, skaityti, visokiems užsiėmimams.

Antrafilma buvo iš 1988 metų Sąjūdžio veiklos Panevėžyje. Puiki, priminė tą nuoširdų entuziazmą, kai visi degė Lietuvos laisvės troškimu, ryžosi kovai ir vienybei. Visi dar tokie jauni, prieš 9-neris metus.

Girdėjome ir V.Landsbergį - jo prasmingus žodžius. Mons. J.Antanavičius, kuris tiek daug norėjo išsakyti. Atsiradusi proga visus traukė, po ilgosios tylos, išsakyti širdies gelą dėl Tėvynės, dėl jos Bažnyčios. Mums iš čia norėjosi jiems sušukti - dabar, prieš prezidento rinkimus, vėl ruoškietės, kalbėkite, ryžkitės išrinkti tą, kuris tikruoju, geruoju keliu ves Lietuvą.

Susirinko 20 narių. Buvo maloni pabendravimo valandėlė. Gera pabūti, pasidalinti žodeliu su bendramintėm sesėm, kartu pažvelgti j Tėvynę.

Baisusius Birželis - komunistų suruošti masiniai išvežimai Sibiran

Pirmasis išvežimas buvo 1941.VI.14d. Išvežimų banga perėjo per visą Lietuvą, Latviją, Estiją ir kiek kartų dar vis buvo kartojama... Iš trijų Baltijos valstybių išvežta 605.000 1944-1954 m.

Šį baisių dienų paminėjimą Adelaidėje kasmet suruošia Baltų Taryba.

Birželio 15d., sekmadienį Lietuvių šv. Kazimiero bažnyčiose šventoriuje gedulo ženklau pusiau stiebo pakeltos vėliavos. 11 val. Bažnyčioje šv. Mišios už visus Sibire kentėjusius ir žuvusius mūsų tautiečius, prieš Mišias buvo kalbamas rožinis ta pačia intencija, malda pravedė V.Rupinskienė, Mišias aukėjo kun. J.Petrailis, pasakė pamokslą. Skaitymus atliko taut. rūbais vilkinti Apy. Vald. Pirm. J.Vaboliene, Auką atnešė A.R. Daugaliai.

2 val. Emigracijos Muziejaus sodelyje buvo padėtas vainikas prie paminklinės lentos, čia trumpa, bet gerai nušviečianti išvežimų vaizdą, kalba pasakyta Muziejaus tarnautojos. Bet žmonių? Kur mes visi?... Kad ir skurdi toji vietelė, bet kokia ji prasminga, kad susirinktume visi, kas tik dar

galime, ji nebebūtų skurdi, būtų gyva, kaip būtų gera mums ir mūsų kentėjusiems.

3 val. Latvių Ev. Liuteronų bažnyčioje vyko ekumeninės pamaldos „Gedulingas Paminėjimas - Koncertas“.

Procesija vargonams grojant, atėjo mūsų klebonas kun. J.Petrailis ir latvių pastorius M.Lukasevics, Baltų Tarybos nariai. Įvadini žodį tarė pastorius, Australijos himnā - Amicus, V.Straukui diriguojant, giedojo latvių ir lietuvių jungtinis choras ir Requiem-Topman, diriguojant Astrai Kronitis. Angliškai šv. Rašto skaitymus atliko Andres Palm. Cello pagrōjo Janis Laurs „J.S.Bach'o prelude to the 2 nd. Suite in D. Minor“ Maldą už Tėvynę giedojo kun. J.Petrailis.

Ceremonijas atliko pastorius. Lituania choras, vad. V.Strauko, giedojo Naujalio „Malda už Tėvynę“ ir „Kur giria žaliuoja“.

Pastorius pasakė pamokslą, kurio mintis: Su Dievu mes laimėsime. Mes turime rūpintis ateitimi, bet nepamiršti ir praeties. Gerai turime prisiminti baisiuosius išvežimus - žinojimas padeda nedaryti klaidų. Dievo plane yra ir mūsų tautos. Mūsų tautos laisvos, bet jų padėtis sunki. Mes laisvi, bet turime prisiminti mirusiuosius, kurie iškovojo laisvę. Mūsų laimėjimas einant su Jėzumi Kristumi.

Latvių mišrus choras pagiedojo „19th Song of David“ - E.Melngailis ir „Latvija“ - P.Barisons.

Palaiminimą atliko pastorius. Užbaigta estų, latvių ir Lietuvos himnais. Vargonais grojant, procesijoje išėjo kunigai ir ruošėjai.

Bažnyčioje buvo daug žmonių, tarpejų daug ir lietuvių. Tų baisių įvykių neleiskime laiku užkloti užmaršties danga.

Praėjo 10 metų nuo Arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo Palaimintuoju

Ta proga birželio 22d. sekmad. šv. Kazimiero bažnyčioje Rožinio malda pravedė A.Kubilius, šv. Mišias, padėkos Dievui už suteiktą malonę lietuvių tautai, prašymu dar didesnio džiaugsmo, paskelbiant Arkivysk. Jurgį Šventuoju, kun. klebonas aukėjo šv. Mišias, pasakė pamokslą. Lekciją skaitė A.Zamoiskis, Auką atnešė R.A.Kubiliai. Giedojo šv. Kazimiero Bažnyt. choras, vargonais grojo J.Pocius.

Salėje su mumis buvo ir Palaimintasis Arkivyskupas Jurgis Matulaitis.

Jis savo išraiškingų akių žvilgsnių žvelgė iš portreto, violetiniais bogenvilijos žiedais apsupto. (Ateitininkų paruošta). Priminė mums, kaip maldoje j Jį - Palaimintąjį pasakytą: „Kad Tavo dorybių keliu žengtume ir Nekaltosios Marijos žemei naują atgimimą neštume“.

Liet. Kat. Moterų D-ja paruošė pietus, Parapijos Taryba - loteriją, buvo renkamos aukos Arkivyskupo Jurgio Matulaičio įsteigto marijonų vienuolyno Marijampolės gimnazijos remontui.

S.P.

